

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101560

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 01-12-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Закаль Ория Орестівна

2. Orysia O. Zakal

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 14-12-2023

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Апарат виконавчого органу Київської міської ради (КМДА)

Код за ЄДРПОУ: 37853361

Місцезнаходження: вул. Хрещатик, буд. 36, Київ, 01044, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Галузевий

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): РСВР 044

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.53.31

Тема дисертації:

1. Захист кліматичних прав людини: питання теорії і практики
2. Protection of climate human rights: issues of theory and practice

Реферат:

1. З'ясовано, що формування кліматичних прав людини та їх юридична інституціоналізація є закономірним правовим процесом, що відбувається на міжнародно-правовому та на національно-правовому рівнях, та який складає один з важливим трендів сучасного праволюдного дискурсу. Під кліматичними правами запропоновано розуміти різновид (підгрупу) системи екологічних прав людини, що об'єктивно виокремлені у зв'язку із перетворенням зміни клімату на окремий чинник розвитку людства. Доведено, що актуальний процес об'єктивації кліматичних прав на рівні міжнародного права та національного законодавства перебуває на початковій стадії. Обґрунтовано, що основні кліматичні права людини можуть бути

диференційовані на матеріальні, процесуальні (процедурні) права та права, належні вразливим категоріям людей. З'ясовано, що інституціалізація кліматичних прав людини першопочатково відбувається на рівні міжнародно-правової договірної бази. Досліджено конституційний рівень закріплення кліматичних прав людини. Виявлено, що включення кліматичних прав до текстів національних конституцій відповідає парадигмі розширення обсягу конституційного регулювання екологічних прав людини. Показано, що реалізація кліматичних прав людини потребує не лише конституційного визнання цих прав, але й чіткого їх законодавчого закріплення. На підставі аналізу змісту європейського кліматичного законодавства виокремлені такі кліматичні права громадян ЄС: 1) право на кліматично нейтральне суспільство; 2) право на передбачуваність і впевненість для всіх суб'єктів господарювання, включаючи підприємства, працівників, інвесторів і споживачів, у здійсненні заходів, спрямованих на відвернення та/або подолання негативних наслідків зміни клімату; 3) право на поступове зменшення викидів парникових газів; 4) право на інформування щодо зміни клімату; 5) адаптивна «тріада» прав (право на адаптацію до зміни клімату, право на посилення стійкості до зміни клімату, право на зменшення вразливості до зміни клімату); 6) право на забезпечення справедливих умов адаптації до кліматичної політики; 7) права на участь громадськості у формуванні кліматичної політики. Докладно проаналізовано зміст та специфіку права на безпечне довкілля, права на інформацію про зміну клімату та її наслідки, право на участь у формуванні та в реалізації кліматичної політики, право на збалансований кліматичний розвиток та право на запобігання антропогенним викидам парникових газів. Показані їх взаємозв'язки та взаємообумовленість, особливості юридичної інституціалізації в позитивному праві та специфіка реалізації.

2. It was found that the formation of human climate rights and their legal institutionalization is a natural legal process, which takes place at the international legal and national legal levels, and which constitutes one of the important trends of the modern human rights discourse. Climate rights are proposed to be understood as a type (subgroup) of the system of human environmental rights, which are objectively distinguished in connection with the transformation of climate change into a separate factor in the development of mankind. It has been proven that the actual process of objectifying climate rights at the level of international law and national legislation is at an initial stage. It is substantiated that basic human climate rights can be differentiated into material, procedural rights and rights belonging to vulnerable categories of people. It was found that the institutionalization of climate human rights initially takes place at the level of the international legal contractual framework. The constitutional level of enshrining human climate rights has been studied. It was found that the inclusion of climate rights in the texts of national constitutions corresponds to the paradigm of expanding the scope of constitutional regulation of environmental human rights. It is shown that the realization of human climate rights requires not only the constitutional recognition of these rights, but also their clear legislative consolidation. Based on the analysis of the content of the European climate legislation, the following climate rights of EU citizens are distinguished: 1) the right to a climateneutral society; 2) the right to predictability and confidence for all economic entities, including enterprises, employees, investors and consumers, in the implementation of measures aimed at averting and/or overcoming the negative consequences of climate change; 3) the right to a gradual reduction of greenhouse gas emissions; 4) the right to information about climate change; 5) the adaptive "triad" of rights (the right to adapt to climate change, the right to increase resilience to climate change, the right to reduce vulnerability to climate change); 6) the right to ensure fair conditions for adaptation to climate policy; 7) the right to public participation in the formation of climate policy. The content and specifics of the right to a safe environment, the right to information about climate change and its consequences, the right to participate in the formation and implementation of climate policy, the right to balanced climate development and the right to prevent anthropogenic emissions of greenhouse gases are analyzed in detail. Their interrelationships and interdependence, features of legal institutionalization in positive law and specifics of implementation are shown.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного,

людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Закаль О. О. Концепція захисту кліматичних прав людини. Екологічне право. 2019. Вип. № 4. С. 22–26.
- Закаль О. О. Правовий статус кліматичних біженців, як глобальний виклик людства. Екологічне право. 2020. Вип. № 3. С. 20–24.
- Закаль О. О. Міжнародно-правові механізми формування політики боротьби із зміною клімату та місце в них захисту прав людини. Екологічне право. 2021. Вип. № 1-4 С. 33–39.
- Закаль О. О. Право на безпечне та придатне довкілля: сутність та судовий захист. Екологічне право. 2022. Вип. № 1-2. С. 17–26.
- Закаль О. О. Теоретико-правові основи феномену кліматичних прав людини. Держава та регіони. Серія: Право. 2022. Вип. № 4 (78). С. 299–305.
- Закаль О. О. Механізми судового захисту реалізації права на екологічну безпеку. Електронне науково-фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал». 2022. Вип. № 9. С. 663–667.
- Костицький В. В., Закаль О. О. Право на інформацію про зміну клімату та їх наслідки: теоретико-правові проблеми. Правова позиція (правонаступник наукового журналу «Вісник Академії митної служби України) Серія: Право. 2023. Вип. № 1 (38). С. 213–218.
- Закаль О. О. Міжнародно-правові проблеми захисту кліматичних прав людини. Правові новели. 2023. Вип. № 19/2023. С. 454–461.
- Костицький В. В., Закаль О. О. Зміст конституційного права на інформацію про зміни клімату та їх наслідки. Екологічне право. 2023. Вип. № 1-4. С. 19–23.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: вдосконалення законодавства, що регламентує кліматичні права людини в Україні

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костицький Василь Васильович

2. Vasyl V. Kostytskyi

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мороз Галина Василівна

2. Halyna V. Moroz

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 57, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Анісімова Ганна Валеріївна

2. Hanna V. Anisimova

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гафурова Олена Вікторівна

2. Olena V. Hafurova

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Новак Тамара Сергіївна

2. Tamara S. Novak

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Єрмоленко Володимир Михайлович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Єрмоленко Володимир Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Боярчук Сергій Васильович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна